

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА І
ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

**МІСЦЕ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У СИСТЕМІ СУБ'ЄКТІВ
АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА
ПРОБЛЕМАТИКА**

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

виконала: студентка IV курсу 12-482 групи
Спеціальності 081 Право
Освітньо-професійної програми «Право»

Росінець Владислава Сергіївна

Керівниця: д.ю.н., професорка Правоторова О.М.

Рецензент: д.ю.н., професор, голова громадської
організації «Академія адміністративно-правових
наук» Галуцько В.В.

Херсон 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Теоретико-правова характеристика громадських організацій	
1.1 Поняття та функції громадських організацій.....	6
1.2 Нормативно - правове регулювання діяльності громадських організацій.....	8
РОЗДІЛ 2. Організаційно – правові засади діяльності громадських організацій	
2.1 Класифікація та форми громадських організацій.....	11
2.2 Принципи та методи діяльності громадських організацій.....	13
РОЗДІЛ 3. Проблематика та перспективи розвитку громадських організацій	
3.1 Перспективи розвитку громадських організацій за рахунок відкритих даних.....	16
3.2 Основні напрями і проблеми реалізації громадських організацій, проблеми прозорості і відкритості у діяльності громадських організацій.....	18
ВИСНОВКИ.....	22
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	25

ВСТУП

В історії було багато спроб знайти найбільш комфортний спосіб для життя людини та, загалом, суспільства стан, в якому могли б найбільш повно та якісно реалізуватись потреби і інтереси кожного громадянина, існували різноманітні спільноти - громади, общини, товариства, ордени, братства, що будувалися зазвичай на однакових потребах а інтересах суспільства. Дані спільноти були утвореннями стійкими, проте вони були за своїми розмірами незначними у порівнянні з розмірами держави. Однак, наявність спільних інтересів та ідеології та стійке прагнення до удосконалення створюють вагому основу для розвитку громадянського суспільства.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що одним з найважливіших елементів суспільства та держави є громадські організації, призначення яких, у першу чергу, полягає у тому, щоб допомагати людям вирішувати проблеми повсякденного життя, захищати їх законні права і інтереси. Також актуальність даної дипломної роботи обумовлена цінністю практичного змісту, адже висновки та пропозиції, отримані у дипломній роботі, можуть бути використаними у процесі науково-навчальної діяльності щодо питань розвитку діяльності громадських організацій.

Мета та завдання дослідження. Метою даного дослідження є визначення поняття, змісту та напрямів розвитку громадських організацій, з'ясування, обґрунтування та узагальнення теоретичного та практичного аспектів статусу громадських організацій.

Завданням даної роботи є:

- 1) проаналізувати поняття та функції громадських організацій;
- 2) визначити форми та методи діяльності громадських організацій;

- 3) розглянути громадську організацію, як суб'єкт публічно-правових відносин;
- 4) проаналізувати нормативно-правове регулювання діяльності громадських організацій;
- 5) визначити проблематику громадських організацій;
- 6) проаналізувати напрямки розвитку діяльності громадських організацій.

Об'єктом дослідження даної кваліфікаційної роботи є громадські організації, як невід'ємна частина та самостійний суб'єкт адміністративного права.

Предметом дослідження є теоретико – правова проблематика громадських організацій та перспективи їх розвитку.

Під час вирішення визначених завдань використовувались **наступні методи дослідження:**

1. Загальнонауковий: синтез, аналіз нормативної та наукової літератури для дослідження;
2. Метод узагальнення для визначення загального поняття, в якому знаходить віддзеркалення головне, основне, характеризуючи об'єкт даного дослідження.
3. Метод порівняльно-правового аналізу для дослідження публічно-правового статусу громадських організацій, керуючись правовими нормами, галузями права, спільність яких визначається об'єктом даного дослідження.

Діяльність громадських організацій досліджували різні фахівці в галузі адміністративного права, зокрема: В.Авер'янов, Ю.Битяк, М.Віхляєв, В.Гаращук, Т.Гаврилюк, І.Грищенко, Д.Заброда, В.Зуй, М.Дмитренко, А.Долгополов, О.Музичук, В.Колпаков, О.Кузьменко, Р.Калюжний, М.Ковалів, О.Остапенко, І.Пастух, С.Петков, В.Сущенко, А.Собакарь, І. Тацишин та інші.

Громадські організації надають особливий вплив на розвиток інститутів громадянського суспільства в Україні. Громадські організації не тільки є суб'єктами соціальної політики і представляють інтереси різних соціальних груп, а й здійснюють пріоритетну діяльність по реалізації "державного замовлення". У цьому випадку, організації та рухи служать одним з ефективних інструментів виховання і контролю молодого покоління. Тому на сучасному етапі трансформації вітчизняного соціуму набуває особливої значущості питання про найважливіші фактори формування та ефективності функціонування громадських організацій та їх домінуючих соціальних функціях.

У відповідності до поставлених мети та конкретних завдань дослідження, визначено структуру роботи. Вона складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

1.1 Поняття та функції громадських організацій

На сьогоднішній день статус громадських організацій мають більшість новостворених некомерційних організацій, що мають на меті реалізацію, захист і задоволення чималого обсягу прав, свобод і законних інтересів громадян. Саме громадські організації все частіше представляють інтереси громадян у взаємовідносинах з роботодавцями (професійні спілки), захищають права споживачів, займаються вихованням та навчанням дітей та молоді (молодіжні та дитячі громадські об'єднання), вирішують національні та культурні питання, охороняють громадський порядок і державний кордон вирішують проблеми громадян за місцем проживання (органи громадської самодіяльності) тощо. Владні структури використовують громадські організації для встановлення зв'язку з суспільством, а також як засіб донесення вагомий інформації до населення [2, с. 11].

Стаття 36 Конституції України «закріплює право громадян України на свободу об'єднання в політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод і задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів». При цьому ніхто не може примусити особу вступати в будь-яке об'єднання громадян чи обмежити у правах за належність чи неналежність особи до політичних партій чи громадських організацій [8].

Відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян»: «Об'єднанням громадян є добровільне громадське формування, створене

на основі єдності інтересів для спільної реалізації громадянами своїх прав і свобод» [17].

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про об'єднання громадян»: - «Громадською організацією є об'єднання громадян для задоволення та захисту своїх законних соціальних, економічних, творчих, вікових, національно-культурних, спортивних та інших спільних інтересів» [17].

Яскравою ознакою громадських організацій є те, що вони можуть мати різні назви: організація, об'єднання, товариство, асоціація, гурток, спілка, фонд і т.д., але, не зважаючи на це, усі вони об'єднані єдиною метою – захищати законні права та інтереси кожної людини і громадянина [11].

Аналізуючи функції, які виконують громадські організації, найбільш важливою, на мій погляд, треба вважати саме захисну функцію. Її спрямованість полягає, насамперед, саме у захисті інтересів та потреб учасників організації через заяви та вимоги, що висувуються до різних державних та недержавних органів [1, с.36].

Функція опозиційна полягає у сприянні прогресивному розвитку суспільства, виражаючи громадську думку та виносячи її на розгляд громаді та державі. Виховна функція тримає за мету формування моральної, політичної та правової культури у громадян, до того ж, охоплюючи громадян різного рівня (дітей, молодь, трудящих, мало захищені слої населення та ін.). Виховну функцію можна пов'язати з функцією кадровою, адже саме через виховання громадськості формується підготовка нових кваліфікованих кадрів для державних та громадських органів, установ і організацій різної спрямованості. Враховуючи різноманітність громадських організацій, виділяється також політична функція. Вона полягає у здійсненні впливу громадськості на владу з метою реалізації інтересів суспільства. Ще однією функцією громадських організацій варто відмітити розробку нових форм

соціального партнерства та співробітництва громадськості та органів влади [3].

1.2 Нормативно-правове регулювання діяльності громадських організацій

Усі акти, що становлять правову основу нормативно-правового регулювання діяльності громадських організацій в Україні, поділяються на дві групи:

- 1) загальні нормативні акти - це акти, що установлюють та гарантують наявність у кожної особи права на об'єднання (організацію);
- 2) спеціальні акти - це що регулюють діяльність органів державної влади щодо утворення, реєстрації та діяльності громадських об'єднань в Україні [12].

Згідно зі статтею 36 Конституції України, - «Громадяни України мають право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення та захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського порядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей» [8].

У першу чергу, нормативно-правове регулювання діяльності громадських організацій відбувається під дією нормативних актів Верховної Ради України та постанов Кабінету Міністрів України. Це Закони України «Про громадські об'єднання», ЗУ «Про молодіжні та дитячі громадські організації», ЗУ «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», ЗУ «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», ЗУ «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», ЗУ «Про

професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», ЗУ «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», ЗУ «Про зовнішньоекономічну діяльність», ЗУ «Про господарські товариства», ЗУ «Про звернення громадян», Цивільний кодекс, Господарський кодекс, постанова КМУ «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади», постанова КМУ «Про реєстрацію символіки громадського об'єднання»; накази Міністерства юстиції України «Про затвердження Положення про Єдиний реєстр громадських формувань», «Про затвердження Порядку підготовки та оформлення рішень щодо легалізації об'єднань громадян та інших громадських формувань», «Про затвердження форм реєстраційних карток», «Про затвердження форм документів, надання (надсилання) яких встановлено Законом України «Про громадські об'єднання», «Про затвердження Вимог щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу», «Про затвердження форм заяв та повідомлень, надання (надсилання) яких встановлено Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» та інші, підзаконні акти органів державної влади, акти міжнародного права, судові прецеденти, правові звичаї та інше [20, с. 156].

Першорядне значення у нормативно-правовому регулюванні діяльності громадських організацій має Закон України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 року, що визначає правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, гарантованого Конституцією України та міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань [11].

Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» регулює відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, їхньої символіки (у випадках, передбачених законом), громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб - підприємців [12].

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

2.1 Класифікація та форми громадських організацій

На даному етапі розвитку демократичного суспільства України існує безліч громадських організацій, кожна з яких має свою виключну спрямованість. За організаційно-правовими нормами громадські організації – на підставі ознак цивільно-правового характеру та за видами – на підставі вузькоспеціальної мети діяльності [9, с. 25].

Обов'язкові вимоги до організаційно-правової форми або виду громадської організації направлені, насамперед, на захист прав громадян, захист конституційного ладу та безпеки держави та її громадян.

Громадська організація – це об'єднання, засновниками та членами (учасниками) якого є виключно фізичні особи (громадяни), на відміну від громадських спілок, засновниками якої є юридичні особи. Свою діяльність громадська організація може здійснювати у двох формах – за наявності статусу юридичної особи чи за відсутності статусу юридичної особи. За територіальною діяльністю ГО можуть поділятися на місцеві, всеукраїнські та міжнародні організації. За метою та функціями ГО поділяються на такі, що «мають загальну мету і завдання та мають спеціальну мету», відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян» [16].

Відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян»: -

1. "Громадські організації поділяються на такі, що можуть бути учасниками цивільно-правових відносин, набувати майнові й немайнові права, та ті, які не можуть (п. 1 ч. 2 ст. 21);

2. мають право на створення відокремлених підрозділів та ті, що не мають (ст. 13);
3. здійснюють підприємницьку діяльність безпосередньо, якщо це передбачено статутом громадської організації, або через створені в порядку, передбаченому законом, юридичні особи, та ті, які не здійснюють підприємницьку діяльність (п. 2 ч. 2 ст. 21);
4. вправі виконувати державні замовлення і ті, яким таке право не надається (ч. 3 ст. 21); засновують з метою досягнення своєї статутної мети засоби масової інформації і ті, які їх не засновують (п. 3 ст. 2, ст. 21); беруть участь у порядку, визначеному законодавством, у роботі консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів, що утворюються органами державної влади або органами місцевого самоврядування, та ті, що не беруть такої участі (п. 5 ч. 2 ст. 21) тощо" [17].

За характером повноважень громадські організації поділяються на:

1. громадські організації споживачів;
2. громадські організації з охорони громадського порядку та кордону.

Також громадські організації можна класифікувати за інтересами:

1. за економічними інтересами виділяють організації підприємців, осіб, що працюють за наймом, представників вільних професій, селян, споживчі спілки та інші;
2. релігійні організації, культурні організації, організації гуманітарних напрямів;
3. організації з охорони здоров'я, організації з охорони природи, оборонні, спортивні, туристські організації;
4. соціально-усвідомлені організації: молодіжні, жіночі;
5. ціннісно-орієнтовані організації;
6. політизовані опозиційні організації;
7. асоціальні мафіозні організації тощо.

Кожна громадська організація охоплює своєю діяльністю певні сфери суспільного життя, тим самим розкриваючи своє призначення. У процесах, що відбуваються у суспільстві, громадські організації та їх діяльність відіграють помітну роль.

2.2 Принципи та методи діяльності громадських організацій

Поступовий розвиток суспільства визначається, здебільшого, характером державної політики у різноманітних галузях соціальних відносин. Громадські організації виступають з'єднуючим елементом між державою та громадянським суспільством, забезпечуючи цілісність та стійкість державної системи та суспільства.

У юридичній літературі під принципами розуміють загальні керуючі, вихідні положення, які визначають найсуттєвіші сторони певного виду державної діяльності. Важливо розуміти, що принципи права являють собою багатоаспектне явище, яке характеризується змішаною соціально-юридичною природою і є результатом відображення і загально-соціальних, і специфічних його закономірностей. На думку А. Козловського, у гносеологічному плані принципи виступають особливими юридичними поняттями, адекватно виражають сутність права відповідно до досягнутого рівня її пізнання [7, с. 28].

З позиції С. Сливки, з онтологічного погляду принципами права є основоположні ідеї, закріплені в різних формальних джерелах його норм, а також хоч і не мають такого закріплення, але отримали загальне визнання в юридичній практиці, у правовідносинах [20, с. 33].

Стаття 3 Закону України «Про громадські об'єднання» визначила принципи утворення і діяльності громадських об'єднань. До них

відносяться принципи: добровільності; самоврядності; вільного вибору території діяльності; рівності перед законом; прозорості, відкритості та публічності [11].

- 1) Принцип добровільності передбачає право особи на вільну участь або неучасть у громадській організації, її утворенні, вступі чи припиненні.
- 2) Принцип самоврядності дає змогу учасникам громадської організації самостійно управляти діяльністю громадської організації відповідно до її мети та цілей та визначати напрями її діяльності.
- 3) Принцип вільного вибору території діяльності включає в себе право членів громадських організацій самостійно визначати територію, на якій буде здійснюватися діяльність організації, крім випадків, визначених законом.
- 4) Принцип рівності перед законом передбачає рівність громадських організацій у своїх правах та обов'язках, відповідно до Закону.
- 5) Принцип прозорості, відкритості та публічності передбачає право учасників ГО мати вільний доступ до інформації щодо діяльності громадської організації, а також право громадськості бути проінформованими учасниками організації про її мету та цілі [19, с. 56].

Методи діяльності громадської організації – це система юридичних способів, що регулюють суспільні відносини на основі надання суб'єктивних прав, що складаються зі способів впливу на поведінку людей, а саме дозволу, зобов'язання та заборони, що тісно зв'язані між собою, також до методів діяльності громадських організацій відносяться метод переконання та метод примусу, метод нагляду та збирання інформації [21, с. 85].

Методи, що використовуються у діяльності громадської організації, характеризують саму систему юридичних засобів і способів, за допомогою яких регулюються відносини суспільства та держави, направлені на вдосконалення відносин між громадянами та державою, захист прав та інтересів кожної людини, ефективний та стрімкий розвиток суспільства та держави.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

3.1 Перспективи розвитку громадських організацій за рахунок відкритих даних

Громадські організації – це один із секторів громадянського суспільства, діяльність якого направлена на сприяння цивілізаційного прогресу шляхом виявлення проблем та сприяння їх вирішенню з концентрацією ресурсів задля забезпечення розвитку суспільства. Для ефективної реалізації поставлених цілей громадська організація повинна керуватися достовірною та вичерпною інформацією, що властива сфері її діяльності та зібрана відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» через офіційні джерела Відкритих даних. Зібрана таким чином інформація сприяє можливості громадських організацій максимально аргументовано відстоювати свою позицію у суспільстві та державі.

Відкриті дані - це інформація, доступна у машиночитаних форматах, для доступу до якої не потрібно спеціального запиту [18].

Використання відкритих даних можуть принести неабияку вигоду у різних сферах життя, державного управління, громадського контролю.

Представникам громадських організацій властиво прагнення презентувати результати своєї роботи, тим самим підкреслюючи суспільну значимість усього того, що ними робиться. Вся привабливість відкритих даних полягає в тому, що вигоду від їх використання отримують не тільки ті особи, що публікують відкриті дані, а й ті, хто запитує ці дані, забезпечуючи у відповідь на запит громадян розвиток сфери обслуговування населення та довіру громадськості до

громадських організацій та, насамперед, держави. На даний час в Україні проводиться робота над розвитком та вдосконаленням використання відкритих даних у різних сферах, адже є проблеми стосовно масового використання відкритих даних, причиною чого є те, що держава та громадяни дуже мало говорять про використання відкритих даних, тому що немає конкретної платформи або інструментарію для комфортного та всебічного їх використання [13].

На жаль, зараз дуже мале число громадських організацій використовують вищеописану можливість роботи з публічними даними на основі Закону України «Про доступ до публічної інформації» та Постанови КМУ «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних». Для розробки дієвих стратегій розвитку та діяльності громадських організацій та успішного пошуку додаткової допомоги та фінансування з боку суспільства та держави, сприяє саме використання цих даних [15].

Формування, пошук та використання Відкритих даних значним чином поліпшує роботу громадської організації, якість та соціальну значущість Відкритих даних на державному рівні.

Як варіант перспективи розвитку діяльності громадських організацій слід розглянути створення Всеукраїнського громадського порталу Відкритих даних, аби у суспільства була можливість перевірити ту чи іншу інформацію, що значним чином полегшило б роботу громадських організацій, підвищило б їх значущість та авторитет як у державній, так і у громадській сфері.

На даному етапі багато інформації знаходиться у закритому доступі, що, зазвичай, викликає недовіру до держави з боку суспільства та ускладнює для кожного вирішення поставлених питань та цілей. Тому необхідно виважено підходити до даних, які будуть використовуватися у

перспективі, перевіряти дані, які можна розголошувати, аби не сіяти ще більшу паніку у суспільстві, не підвищувати соціальну напругу [4, с.6].

Покращення інформаційної системи та відкритість та доступність даних, в свою чергу, полегшило б розвиток громадських організацій, як окремого інституту та налагодило б зв'язок між державою та суспільством.

3.2 Основні напрями і проблеми реалізації громадських організацій, проблеми прозорості і відкритості у діяльності громадських організацій

Останнім часом суттєвий вплив на формування та реалізацію соціальної політики держави починають справляти громадські організації, адже своєю діяльністю вони охоплюють фактично усі сфери суспільного життя. На даному етапі громадські організації в Україні виступають у ролі другорядних партнерів у сфері державної соціальної політики. Громадська організація є дуже перспективним інститутом у сучасному світі, вона є, в якійсь мірі, акумулятором громадської активності. Виступає ГО новою соціальною формою, що спроможна значною мірою розвинути громадянське суспільство, використовуючи усі заходи та засоби задля забезпечення добробуту людей. «Намагання певною мірою вплинути на державну політику не завжди повністю реалізуються в тих суспільних формах, які вже склалися. Ось чому проблема взаємозв'язку добробуту, прав і обов'язків громадян та демократії (як форми управління) набуває все більшої актуальності» [6].

Розглядаючи важливі завдання, що стоять перед громадськими організаціями, науковці наголошують на необхідності «навчитися на рівних взаємодіяти з капіталом і владою, співпрацювати з експертним

співтовариством, а ще налагодити діалог та взаємопорозуміння всередині групи інтересів» [21, с. 301].

Справедливим є і зауваження щодо організаційної неупорядкованості дій «з боку системи державної влади, яка нібито не помічає потреби в інтеграції суб'єктів соціальної політики в єдину систему, що була б створена і функціонувала за певною ідеологічною настановою» [4, с. 13].

На сьогоднішній день можна спостерігати наявний прогрес у відносинах держави та громадських організацій. «Завдяки процесу європейської та євроатлантичної інтеграції Україна опановує показові зразки і багатий зарубіжний досвід активного функціонування та неперервного розвитку громадянського суспільства, його стосунків із владними структурами, безпосередньо їх демократичного контролю, а також нарощування суспільної інституційної спроможності. Такі процеси під впливом інтеграційних чинників поступово активізуються і в Україні» [9, с. 24].

Створення громадських організацій дає можливість більш ефективно використовувати комунікацію між державою та громадським суспільством для розгляду значущих питань. У ході цієї комунікації формуються проблеми, які повинні бути розв'язані, суспільні вимоги до представників державної влади, держава все частіше прислуховується до думки суспільства при прийнятті принципових рішень.

Необхідною умовою діяльності громадських організацій є дотримання ними у своїй діяльності принципів легальності та публічності, відкритості та прозорості. Відповідно до Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, - «здійснення цих прав не підлягає жодним обмеженням, за винятком тих, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної або громадської безпеки, для запобігання

заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб [18].

Стаття 36 Конституції України надає громадянам «право на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів». У ст. 37 Основного Закону наводиться вичерпний перелік підстав для заборони утворення та діяльності політичних партій та громадських організацій у повній відповідності до Європейської Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року [8, 18].

Законом України «Про громадські об'єднання», а саме ст. 3 «Принципи утворення і діяльності громадських об'єднань», визначено принцип «прозорості, відкритості та публічності» та надано його трактування: «Прозорість, відкритість передбачає право всіх членів (учасників) громадського об'єднання мати вільний доступ до інформації про його діяльність, у тому числі про прийняті громадським об'єднанням рішення та здійснені заходи, а також обов'язок громадського об'єднання забезпечувати такий доступ. Публічність означає, що громадські об'єднання інформують громадськість про свої мету (цілі) та діяльність" [11].

Основними недоліками діяльності громадських організацій слід виділити наступні:

- 1) Законодавець все частіше змішує питання цивільно-правового статусу громадських організацій та питань їх основної діяльності, що призводить до суперечності регулювання однакових питань різними нормативно-правовими актами;
- 2) наявність великої кількості вимог і, одночасно, обмежень, що висуваються до питання створення і функціонування громадської організації;

- 3) відсутність чіткої форми та виду громадської організації;
- 4) відсутність чіткої моделі регулювання діяльності громадських організацій.

Все це зумовлено тим, що на даний час немає сталої форми співвідношення держави та громадянського суспільства, громадських організацій. У межах законодавства слід чітко визначити поняття громадської організації, закріпити вимоги до створення, діяльності та припинення громадської організації [2, с. 45].

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретико-правову проблематику місця громадських організацій в системі суб'єктів адміністративного права. Нормативно-правове регулювання діяльності громадських організацій є досить складним, ґрунтується на Конституції України, Законі України « Про громадські об'єднання » та безлічі інших нормативно-правових актів.

Дослідження діяльності громадських організацій дає змогу визначити оптимальні напрямки вдосконалення правового регулювання в цілому. Сучасні тенденції розвитку діяльності громадських організацій досить виразно виражаються у намаганні застосувати загальний підхід до проблеми формування адміністративно-правового регулювання діяльності громадських організацій, зберігаючи при цьому відносну самостійність та юридичну відповідність механізму дії права. На даний час суспільство відноситься до діяльності громадських організацій з недостатньою довірою, адже багато громадян сприймає громадські організації саме як політичні структури, які нічого не можуть змінити й існують лише заради власного прибутку. Але, на сьогоднішній день громадські організації перетворюються в центральний інститут громадянського суспільства, оскільки саме громадські організації вирішують питання громадян, які виникають у так званому повсякденному житті.

Для виконання поставлених завдань об'єднання громадян формують свою власну матеріальну базу, тобто можуть мати у власності кошти та інше майно, необхідне для здійснення статутної діяльності. Право власності цих об'єднань виникає шляхом передачі їм майна засновниками, членами (учасниками) або державою, внаслідок сплати членами об'єднання вступних та членських внесків, пожертвувань

громадян та організацій тощо. З метою виконання статутних завдань і цілей зареєстровані об'єднання можуть здійснювати необхідну господарську та іншу комерційну діяльність шляхом створення госпрозрахункових установ та організацій із статусом юридичної особи, заснування підприємств у порядку, встановленому законодавством.

В першу чергу нам потрібно масивно розширити інформацію про третій сектор, систематичним способом помістити його на економічну карту світу і інтегрувати його в методи, за допомогою яких готується і підсумовується державний бюджет.

Іншим необхідним кроком є додаток зусиль для здійснення утворення громадськості, направленою на пізнання третього сектора і його внесок у розвиток суспільства. Якщо третій сектор хоче знайти підтримку в громадськості, то йому недостатньо сподіватися лише на свою діяльність, що добре проводиться. Він повинен здійснити кроки, що дозволяють йому активно протистояти негативній думці про нього, яке про нього створюється засобами масової інформації і ті, які хочуть його дискредитувати.

Завдяки своїй доступності та близькості до громадян громадські організації виявилися більш успішними, ніж національні.

На даний час процес взаємодії та партнерства між державою та громадськими організаціями стрімко розвивається, що дає значний поштовх розвитку діяльності громадських організацій, як окремого інституту. Аналіз адміністративно-правової бази у сфері регулювання діяльності громадських організацій дозволяє зробити висновок про те, що на даному етапі законодавство про громадські організації потребує деталізації та удосконалення.

Нормативно-правові акти, що регулюють діяльність громадських організаційне визначає ефективних механізмів залучення до державної

політики громадських організацій. Але, якщо нормативно-правова база українського законодавства буде й надалі розвиватися, діяльність громадських організацій вийде на новий рівень та підвищить свою значимість для громадського суспільства та державної влади.

За умови побудови активної державної стратегії щодо розвитку громадських організацій, забезпечення реалізації законодавчих актів, що будуть сприяти участі в громадському житті країни, завдяки сприянню держави у гласності діяльності громадських організацій, є усі шанси подолати пасивність громадян щодо участі у громадських організаціях. Задля покращення місця громадських організацій в системі адміністративно-правових відносин, потрібні зусилля представників усіх суспільних наук та усіх верств громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адміністративне право : підруч. / [Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.] ; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. 2-ге вид. Х. : Право, 2012. 656 с.
2. Віхляєв М. Ю. Громадські об'єднання як суб'єкти адміністративного права України : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Ірпінь, 2013. 34 с.
3. Гаврилюк Т. Д. Адміністративно-правові засади співпраці міліції (поліції) з населенням: європейський досвід : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». К., 2011. 20 с.
4. Горпинич О.В. Соціальна робота як фактор формування громадянського суспільства: Автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.03 / Ін-т вищої освіти Акад. пед. наук України. К, 2005. 20 с.
5. Грищенко І. С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права. К. : Київ. нац. ун-т, 2007. 336 с.
6. Кенні Сюзан. Демократія і організації, що займаються питаннями соціального забезпечення. Центр прав громадянина і прав людини. Відділення соціального громадянина і прав людини. Відділення соціального дослідження. URL : <http://www.spcenter.ru/publics/sborn.html>.
7. Козловський А. А. Гносеологічна природа права (філософсько-правовий аналіз) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.12 «Філософія права» Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К., 2000. 40 с.

8. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96. ВР/Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
9. Луговий В. Роль суб'єктів громадянського суспільства у підвищенні якості підготовки фахівців з державного управління *Євроатлантикінформ*. 2006. № 2 (8). С. 24-26.
10. Про внесення змін до Закону України «Про об'єднання громадян» : Закон від 11 липня 2001 р. № 2651-III *Відомості Верховної Ради*. 2001. № 44. С. 232.
11. Про громадські об'єднання : Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 1. С. 1
12. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : Закон України від 15 травня 2003 р. № 755-IV // *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 31/32. С. 263.
13. Про доступ до публічної інформації: Закон України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2011. № 32. 314 с.
14. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-2010>.
15. Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 року / *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 835.
16. Про заходи щодо підтримки діяльності національно-культурних товариств : Розпорядження Президента України від 21 вересня 2001 р. № 252/2001-рп. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/252/2001>. (дата звернення 21.10.2015)

17. Про об'єднання громадян : Закон України від 16 червня 1992 р. № 2460-ХІІ Відомості Верховної Ради. 1992. № 34. Ст. 504.
18. Протокол до Конвенції про захист прав людини і основоположних 193 свобод : зі змінами, внесеними Протоколом № 11 URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/994_535. (дата звернення 23.08.2006)
19. Рабінович П. М. Принципи права / *Юридична енциклопедія* : у 6 т. / редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова) [та ін.] ;
20. НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К. : Укр. енцикл., 2003. Т. 5. С. 128.
21. Сливка С. С. Юридична деонтологія : підручник/. Вид. 3, переробл. і доп. К. : Атіка, 2008. 296 с.
22. Чудновський Ю.В. Ще раз про декларативність місцевого самоврядування / Місцеве самоврядування: пошуки та здобутки: Зб. матеріалів та док. / За ред. М.Пухтинського, О.Власенка. К.: Атіка, 2007. С. 394-398.